

Ako si vybrať optimálnu Business Intelligence technológiu

Nespočetné množstvo dostupných Business Intelligence (BI) technológií na trhu svedčí o tom, že podniky chápu potrebu ich zavádzania, a ich význam pri prijímaní kvalifikovaných podnikateľských rozhodnutí a dosahovaní konkurenčných výhod.

Asi každá firma si na začiatku kladie základnú otázku: Existuje BI riešenie, ktoré je finančne nenáročné, rýchlo implementovateľné, ponúka najrozmanitejšie funkcionality, OLAP, prezentovanie dát na mapách či dokonca „skákajúce grafy“ a pri tom všetkom bude užívateľsky priateľské? Odpoveď znie: jednoznačne nie.

Vždy záleží od konkrétneho podniku, či inštitúcie, za akým účelom chce technológiu používať. Rôzne potreby na systém má podnik, ktorý začína stavať informačné systémy na „zelenej lúke“, iné zasa podnik, ktorý už nejaké nástroje využíva a hľadá len možnosť modernizácie.

Možnosti na výber

Z pohľadu tvorcov technológie ich môžeme rozdeliť do troch skupín:

- **Opensource Comunnity eddition,**
- **Opensource Enterprise eddition,**
- **Riešenia veľkých vendorov**

Každá z týchto možností má svoje pre a proti. Pričom záleží od konkrétneho podniku, ktorá voľba je preňho najvýhodnejšia.

Opensource Comunnity edície predstavujú technológie, ktoré je možno stiahnuť, nainštalovať a využiť na prevádzku zadarmo. Zákazníkov táto predstava veľmi láka. Neuvedomujú si ale alternatívne náklady, ktoré opensource prinášajú. Na Slovensku nie je veľa konzultantov, ktorí by vedeli implementovať tieto nástroje, preto aj odmena za ich prácu je vyššia ako priemer. Taktiež vytváranie zložitejších výstupov je skôr práca pre programátora než pre analytika.

Zákazníci sa tešia, že bez poplatkov budú môcť vytvárať základné zostavy, využívať analytické nástroje, mať vlastný BI portál. Avšak ak narazia na limity ochudobnených nástrojov, je nutné vynaložiť nemalé finančné prostriedky na ďalší vývoj. Najväčšie sklamanie ale prichádza vtedy, ak zákazník upgraduje napríklad internetový prehliadač a zistí, že jeho BI riešenie nepodporuje najnovšie verzie prehliadačov.

U **Opensource Enterprise** edícií sa zákazník nemusí báť o kompatibilitu zo softvérom nultým na prevádzku. Enterprise edície okrem praveľného dopracovania kompatibility poskytujú viaceré možnosti podpory. Zákazník spravidla neplatí za nákup licencií ako u veľkých BI vendorov, ale platí za ročnú podporu.

Nemusí tak vynaložiť finančné prostriedky na prvotný nákup licencií, ale tieto náklady si postupne rozloží v čase. Platí, že pri sedem až desaťročnom používaní sa náklady vyrovnajú riešeniam veľkých vendorov.

Čo sa stane ak sa zákazník rozhodne nepredĺžiť podporu Enterprise edície? V tom lepšom prípade sa systém downgraduje na funkcionality com-

munity edície, v tom horšom sa bez nového licenčného kľúča systém ďalej nepohne.

Enterprise edície majú okrem podpory už i viaceré dopracované funkcionality, ktoré často community ediciám chýbajú. Napríklad verziovaný repozitár či integráciu užívateľských oprávnení využívajúc autentifikačného poskytovateľa.

BI riešenia veľkých vendorov

Technológie od veľkých vendorov väčšinou využívajú väčšie korporácie s dobrým finančným zázemím. Pozostávajú z profesionálnych nástrojov a aplikácií, ktoré prešli dlhoročným vývojom a testovaním. Dokumentácie, manuály, ako i školenia pre administrátorov, analytikov i reportingových špecialistov sú v súčasnej dobe dostupné v takmer každom školiacom stredisku.

Rozdiely v základných funkcionalitách, ako spôsob vytvárania reportov, analýz, dashboardov a spôsob distribúcie výstupov, nie sú až tak markantné. Samozrejme, nájdú sa aj aplikácie, ktoré sú špecifické pre daného vendora. Niektoré podporujú štatistické analýzy formou „wizardov“ iné zasa formou písania skriptov, niektoré sú zasa viac intuitívne.

PVU licencia vychádza z odhadu serverového výkonu. Zákazníci ju využívajú vtedy, keď nevedia vopred definovať počet koncových BI používateľov. Každý vendor má pravidlá, vďaka ktorým vie približne určiť procesorový výkon pre daného zákazníka.

Znamená to, že sa dopredu odhaduje koľko užívateľov bude v danom časovom období využívať aplikácie pre tvorbu reportov a analýz. V prípade, že sa tento počet prekročí, systém začne mať dlhšie odozvy. Cena takéhoto riešenia sa pohybuje medzi dvojnásobkom ceny licencovania na používateľa.

Podľa čoho si vybrať systém BI?

Záleží len na zákazníkovi, ku ktorému variantu sa prikloní. Každý je v niečom špecifický a neexistuje univerzálne najlepšie riešenie. Pre správne rozhodnutie je dobré odpovedať si na základné otázky:

Kto bude každodenným používateľom?

- **Vieme rozdeliť a definovať funkčné požiadavky na systém?**
- **Vieme definovať ciele, ktoré očakávame od zavedenia BI?**
- **Máme dáta v konsolidovanom**

	Community edícia	Enterprise edícia	Veľkí vendori
Cena	★★★★★	★★★	★★
Support	★	★★★★★	★★★★★
Funkcionalita	★★★	★★★★★	★★★★★
Škálovateľnosť	★★★	★★★★★	★★★★★
Vlastný vývoj	★★★★★	★★★★★	★★★
Administrácia	★★	★★★★★	★★★★★
Užívateľské prostredie	★★★	★★★	★★★★★

Rating Business Intelligence edícií

Spôsoby licencovania

Hlavným faktorom, ktorý ovplyvňuje výber technológie je bezpochyby cena. Všeobecným názorom je, že BI riešenia sú drahé a z toho dôvodu niektoré menšie podniky upustia od myšlienky zavádzania týchto systémov. Podľa nášho názoru riešenia nemusia byť finančne náročné, ak sa licenčný model nastaví a navrhne správne. Vo všeobecnosti sa dá tvrdiť, že existujú tri spôsoby licencovania:

- **Licencia na používateľa**
- **Konkurenčná licencia**
- **PVU licencia (procesor value unit)**

Licencia na používateľa je štandardným spôsobom licencovania, kde sa pre jedného konkrétneho používateľa zakúpi balíček aplikácií a funkcionality, ktoré môže používať. K tejto variante sa zákazník prikláňa vtedy, ak vie presne určiť počty a role používateľov. Ide o najlacnejšiu variantu. Pri konkurenčnej licencií sa definuje koľko používateľov môže byť v danom momente prihlásených. Oproti predchádzajúcej variante sa môže cena vyšplhať na 1,5 až dvojnásobok.

stave, alebo je nutnosť prečistenia zdrojových dát?

- **Máme už vytvorené výstupy v iných reportingových nástrojoch? Využívajú sa všetky?**
- **Ako maximálne využiť súčasné nástroje/licencie/infraštruktúru?**
- **Postačí rekvalifikácia súčasných zamestnancov na nový systém?**

Odporúčame sa už pri začiatkových úvahách obrátiť na konzultačné spoločnosti, ktoré sa danej problematike dlhodobo venujú. Spoločnosť ANEXT, a.s. si ako jedna z mála vybudovala multiplatformové BI kompetencie, pri ktorých nepresadzuje konkrétne technológie, ale to najlepšie riešenie pre daného zákazníka. Pridanou hodnotou spoločnosti sú okrem skúsených špecialistov v oblasti reportingu aj špecializované tímy na vývoj portálov a aplikácií. Vieme tak zákazníkom poskytnúť komplexné riešenia.

Jozef Chamraz,
CEO spoločnosti ANEXT, a.s.